

Renkajärvi

Suojeluyhdistyksen tiedotuslehti

Toukokuu 2019

Kuva: Matti Hänninen

15.6.

Renkajoen

VAPAUTUSJUHLA

Vuohiniemen
rukoushuoneella

Sivut 3 ja 11

Renkajärven
suojeluyhdistys ry

Renkajärvi - kirkkaasti puhtaampi, näkyvästi kirkkaampi

Puheenjohtajan tervehdys

Maaliskuun 22. päivänä pidettiin Vahteristonkosken patotyömaan loppukokous. Se merkitsi, että vuosia kestänyt työ Renkajoen padottujen koskien muuttamiseksi vaeluskalan kulun salliviksi oli saatu päätökseen. Suojeluyhdistys on ollut aktiivinen hankkeessa hankkimalla muun muassa rahoitusta Hiittan, Kuittilan ja Vahteriston koskien lupamenettelyjen kustannuksiin. Koskien uudistaminen on tärkeää Renkajärvelle, koska silloin järvemme kuntoluokitus voidaan nostaa hyvästä erinomaiseksi.

Myllykylän pohjoispuolella sijaitsevan Tunturilammen ruoppaus saatiin valmiiksi viime vuoden lopulla. Tulevan kesän ohjelmassa on Tunturilammen viereisen Onkilammen vesikasvillisuuden niitto ja lammin pohjoispäässä olevan kannaksen poisto kaivinkoneella ruoppaamalla. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on parantaa veden virtausta pahoin umpeenkasvaneissa lammissa.

Renkajärven kunnostustoimien kohdalla Suojeluyhdistys on lähestynyt Rimmin kyläyhdistystä Rimminlammen ekologisen tilan parantamiseksi. Lammen rannalla toimi aikoinaan saha, jonka tuottamaa puujätettä kertyi vuosien ajan läheisen rannan pohjalle. Hanke on haasteellinen ja oikeat puhdistamiskeinot on pohdittava yhdessä alueella asuvien kanssa.

Laskeutusaltaiden rakentaminen järveen laskeviin ojiin jatkuu. Matti Peltola kertoo erillisessä artikkelissa kolmesta uudesta altaasta ja niiden toiminnasta suoritettavasta tutkimuksesta.

Kirjoituksen alussa mainitun Renkajoen koskiprojektin päättymistä juhlistetaan 15.6.2019 pidettävällä Renkajoen vapautusjuhlla. Tilaisuudesta enemmän Pentti Mansukosken tekstissä sivulla 11. Kaikki renkajärveläiset ovat tilaisuuteen tervetulleita. Perinteinen, suuren suosion saanut kesäjuhla pidetään jälleen Rimmin kentällä heinäkuun viimeisenä lauantaina 27.7.2019 klo 17 alkaen. Juhlan ohjelma noudattaa vanhaa tuttua kaavaa, tällä kertaa musiikista vastaa veittijärveläinen muusikko Evi Kant. Hämeenlinnan kaupunginorkesterin viides Renkajärvi-konsertti soi 25.8.2019 klo 15 Rimmin rukoushuoneella.

Hyvät renkajärveläiset. Huolehditään yhteisestä järvestämme ja nautitaan kesästä noudattaen renkajärveläisten parakraahvien ohjeita. Suojeluyhdistyksen puolesta toivotan teille kaikille oikein hyvää kesää.

Erkki-Sakari Harju
Renkajärven suojeluyhdistyksen
puheenjohtaja

Renkajärvellä tapahtuu!

Suojeluyhdistyksen tapahtumat 2019

Renkajoen viimeinen pohjapadoksi muutettu pato on Vahteristo. Sen muutostyö valmistui keväällä 2019.

Suojeluyhdistys ja Vanajavesikeskus järjestävät

**Renkajoen vapautusjuhlan
la 15.6. klo 13.00-16.30**

Aloitamme klo 13 Vuohiniemen rukoushuoneella lohikeitolla ja kakkukahveilla. Ohjelma alkaa klo 14.

Kello 16 jatkamme Kuittilankosken padolla Rengossa, missä tarjolla on grillimakkaraa.

Su 23.6. klo 10

Hattulan seurakunnan juhannusmessu Vuohiniemen rukoushuoneessa. Kolehti rukoushuoneen hyväksi.

Ke 10.7. klo 18

Heinäkuun helinää harpuin ja huiluin Vuohiniemen rukoushuoneella Kauniita sävelmiä ja kesäisiä lauluja tarjoavat

- Katri Tikka, harppu
 - Inna Vintturi, huilu
 - Juha Vintturi, laulu
- Ohjelma 10 € sisältää myös tarjoilun.

La 27.7. klo 17

Perinteinen Renkajärven kesäjuhla Rimmin kentällä. Uusi Renkajärvi-kalenteri julkaistaan.

Su 25.8. klo 15

Hämeenlinnan kaupunginorkesterin 5. kesäkonsertti Rimmin rukoushuoneessa. Ohjelma 10 € sisältää väliaikatarjoilun.

Kuva: Tiina Pekko-Laurell

JUHLIA! KONSERTTEJA!

Kalastusyhdistyksen kuulumisia

Kalastusyhdistyksen vuosikokous pidettiin maaliskuun viimeisenä viikonloppuna. Paikalla Rimmin rukoushuoneella oli joukko aktiivisia yhdistyksen jäseniä ja Kalatalouskeskuksen asiantuntija Petri Mäkinen.

Kävimme hyvän keskustelun kalastusyhdistyksen ja Hämeen kalatalousalueen tekemisistä. Yhdistyksessä on lähes 150 maksavaa jäsentä ja olemme kyenneet hoitamaan Renkajärven kalatilannetta alueen hoitosuunnitelman mukaisesti. Edellisvuonna istutimme 100 kg taimenta (334 kpl) ja viime syksynä lähes 7000 kuhan poikasta. Tulemme jatkamaan kuhan istutuksia tänä vuonna.

Yhdistyksen jäsenmaksu on 15 €/ruokakunta. Jäsenmaksu on samalla liittymis- ja kannatusmaksu ja se käytetään kokonaisuudessaan kalakannan hoitamiseen järvestä. Petri Mäkinen oli erittäin tyytyväinen yhdistyksen tapaan hoitaa kalakantoja.

Jäsenmaksu oikeuttaa kalastamaan neljällä verkolla (max. pituus 30 m/verkko) ja 10 katiskalla tai rapumerralla. Lisäksi se sisältää yhden samanaikaisen venekunnan uisteluluvan Renkajärvellä. Verkon solmuväli on vielä tätä kirjoitettaessa avoin, mutta tulee hallituksen päätöksen jälkeen Renkajärven ympäristön ilmoitustauluille ja yhdistyksen kiertokirjeeseen, joka julkaitaan myös Renkajärven suojeluyhdistyksen kotisivuilla. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Hannu Myllymäki ja jäsenenä Jouko Luurila, Jari Backlund, Heikki Lindqvist, Niko Luurila, Joni Niininen ja Rauno Koskinen.

Renkajoen vesi virtaa nyt vapaasti - nouseeko taimen?

Tämän vuoden merkittävin asia Renkajärvellä on Renkajoen vapautuminen. Viimeisin este taimenen nousulle, Vahteriston myllypadon kiertäminen uudella nousu-uomalla toteutui maaliskuussa. Joen vapautumisen juhlat lauantaina 15.6. Vuohiniemen rukoushuoneella.

Joen vapautumisen myötä on jo nyt käynnistynyt toimenpiteitä. Petri Mäkinen kertoi, että viime kesänä koekalastettiin onnistuneesti Renkajoen luonnontaimenia joen koskista. Koekalastuksia tullaan jatkamaan ja niitä laajennetaan myös sopiviin Renkajärven laskeviin ojiin. Lisäksi tullaan tekemään taimenen koeistutus, jolla tutkitaan, miten merkityt taimenet nousevat jokea ylöspäin. Toivottavasti nousu-uomat toimivat! Taimenet tulevat kiittämään Renkajärven suojeluyhdistystä myös Tunturi- ja Onkilampien uoman perkaamisesta. Petrillä oli mielenkiintoisia uutisia myös Alajärvestä, jossa kuoreistutusten avulla selvitetään sinilevän torjuntaa. Lisäksi Kalatalousalueelle on tulossa uusi yhteinen käyttö- ja hoitosuunnitelma, jota pääsemme yhdistyksessä kommentoimaan jo vuoden kuluessa ja alueella toteuttamaan ensi vuodesta eteenpäin.

Hannu Myllymäki
Kalastusyhdistyksen puheenjohtaja

Renkajärven laskevien ojien vedet puhtaiksi!

Jatkamme edelleen projektia, jonka tarkoituksena on vähentää ravinteita Renkajärven ja -jokeen laskevista ojista ja saada järven vesi entistä kirkaammaksi. Ravinnepitoisuudet järvestä ovat hyvällä tasolla – viime kesän mittauksissa fosforia 7 µg/l (hyvä järvi enintään 10 µg/l) ja typpeä 410 µg/l (hyvä järvi enintään 500 µg/l) – mutta vesikasvien lisääntyminen kertoo, että parantamisen tarvetta on.

Laskeutusaltaat

Suunnitelmissa on toteuttaa kolme uutta laskeutusallasta kesän ja tulevan talven aikana: Valkeakivenlahdenojaan (nro 11 keskiaukeaman kartassa), Onkilampeen Haapasuolta laskevaan ojaan (nro 12) ja Kadonneensuonojaan (nro 13).

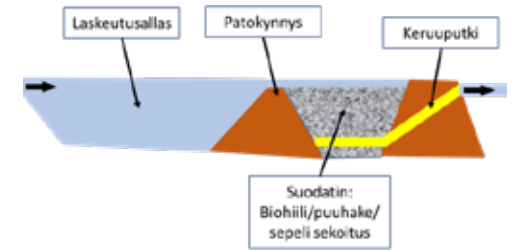
Vesien suodatus

Laskeutusaltaiden ohella suunnitelmissa on kokeilla kahta eri menetelmää järven ja jokeen laskevien ojien vesien puhdistamisessa.

Onkilampeen laskevassa ojassa kokeillaan julkisuudessaakin esiteltyjä puunippusieppareita, jolloin ojaan lasketaan oksista ja rangoista tehtyjä puunippuja. Niiden tarkoituksena on luoda luonnontilainen itsepuhdistamo, biologinen suodatin ja siten puhdistaa vettä. Rankanippujen teon jälkeen seuraamme analyysillä, millainen puhdistuskyky ko. ratkaisulla on.

Toinen kokeilu tehdään jonkun olemassa olevan laskeutusaltaan yhteydessä: laskeutusaltaan järven puoleiseen päähän tehdään ”suodatin”, jonka läpi ojan vedet ohjataan. ”Suodatin” koostuu seoksesta, jonka muodostavat puuhake, biohiili ja sepeli. Samanlaista suodatinta ollaan rakentamassa

mm. Espoon Otsolahden hulevesijärjestelmään.

Metsien ojitus

Renkajärven tulevista ravinteista pääosa tulee järven ympäristön metsistä - pitkien sieltä tulevia laskuojia. Edellä kerrottuja laskeutusaltaita ja suodattimia tarvitaan ja rakennetaan pelkästään siitä syystä, että metsäojituksen tuomat ravinteet saadaan kiinni ennen järven joutumistaan.

Renkajärven ympäristössä metsäojitusta suunnittelevan tulee tarkasti harkita, mikä on ojituksen saatava hyöty, saadaanko ojituksen synnyttämät vedet kunnolla suodatettua ennen järven joutumistaan – ja jos ei, mitä toimenpiteitä tehdään, että suodatus toteutuu. Minimivaatimus on, että vesiä ei saa päästää valtoimenaan juoksemaan järven ilman kunnollista ”hidastumispaikkaa”, jollaisena toimii esim. ojien päiden jättäminen kaivamatta tai riittävän pitkät laskeutusaltaat, joissa veden juoksu pysähtyy. Ojituksen liittyviä yleisiä ohjeita löytyy mm. Hämeen Ammattikorkeakoulun julkaisemasta oppaasta ”Ojat kuntoon luonnomukaisin menetelmin”.

Matti Peltola

RENKAJÄRVEN VALUMA-ALUEEN LASKEUTUSALTAAT

1. Saastamoisenoja
- 2.-5. Sitturinoja
6. Ruokosuoja
- 7.-8. Säilinoja
- 9.-10. Pajustonoja

Vuosi 2019-2020

toteutettavat altaat:

11. Valkeakivenlahdenoja
12. Haapasuon laskuoja
13. Kadonneensuoja

1

2

3

4

5

6

7

8

11

9

10

12

13

1 km

Maanmittauslaitoksen Maastietokannan aineistoa

Maaliskuu 2014

 Renkajärven
suojeluyhdistys ry

Renkajärvi - Laki ja sääntö julkaistiin, jalkyväät kirkkaampi

Jätämme jälkeläisillemme perinnöksi tämän meille tärkeän ympäristön. Yksi konkreettinen, ja myös vaikutuksiltaan merkityksellinen tapa vaalia yhteistä ympäristöämme, on omasta mökki- ja asuinympäristöstämme huolehtiminen täällä Renkajärven ja Renkajoen alueella.

Ottamalla nämä parakraahvit huomioon voimme vaikuttaa hyvällä tavalla myös laajemmin, esimerkiksi siihen, millainen Vanajavesi on tulevaisuudessa. Palauta siis ohjeet mieleen ja valista tarvittaessa naapuriakin!

Jari Kauppi

RENKAJÄRVELÄISEN PARAKRAAHVIT

- * Hoira järvees ku kaivoos
- * Lotraa likavetes puhtaaks viimesten oortninkien mukaan
- * Raapi mettääs varoe, ettei eliksiirit valu jorpakkoon
- * Anna tähtees muhia mullaks äläkä haaskaas rahaas keinosontaan
- * Pese pyykkis, mattos ja autos vähä syriässä järvestä
- * Osta mierompaa soopaa
- * Soura ittes kuntoon taikka hanki sähköne perätuuppari
- * Nauti puhtosesta, koreesta ja hiliiasesta Renkajärvestä!

Valtioneuvosto hyväksyi maaliskuussa asetuksen, jolla haja-asutuksen jätevesiä koskeva sääntely muuttuu kohtuullisemmaksi. Haja-asutusalueiden jätevesilakia täydentävä asetus tuli voimaan 3.4.2017 samanaikaisesti hajajätevesiä koskevan ympäristönsuojelulain muutoksen kanssa. Asetuksen keskeinen muutos on sääntelyn yksityiskohtaisuudesta luopuminen, mitä niin yksittäiset kansalaiset kuin muut sidosryhmät olivat ajaneetkin.

Keskeiset kohdat ovat:

1. Ympäristönsuojelulain muutoksella ei ole vaikutusta uudisrakennuksiin. Niillä on edelleen oltava lain puhdistusvaatimukset täyttävä jätevesienkäsittely.

2. Asetettu määräaika kunnostaa jätevesijärjestelmä jää voimaan ainoastaan vesistön tai meren läheisyydessä tai pohjavesialueella sijaitseville kiinteistöille.

3. Muilla alueilla kiinteistöjen jätevesijärjestelmä on kunnostettava vasta tiettyjen remonttien yhteydessä.

4. Kaikkien haja-asutusalueilla sijaitsevien kiinteistöjen omistajien ei tarvitse alkaa suunnitella jätevesijärjestelmänsä uusimista. Tällainen tilanne on niillä kiinteistöillä, joilla on vain kantovesi ja kuivakäymälä eli huussi, jos tästä ei aiheudu pilaantumisen vaaraa.

5. Samoin kunnostusta ei tarvita, jos kiinteistö liitetään viemäriverkostoon tai kiinteistöllä on jo säädökset täyttävä jätevesijärjestelmä.

6. Ikävapautus, joka säädettiin edellisessä lainmuutoksessa, on edelleen voimassa. Näin ollen järjestelmää ei tarvitse uusida, jos kyse on 9.3.2011 olemassa olleesta käyttökuntoisesta jätevesijärjestelmästä ja vakituisesti asuva kiinteistön haltija tai haltijat ovat viimeistään mainittuna päivänä täyttäneet 68 vuotta.

7. Ennen vuotta 2004 myönnettyyn lupaan perustuvan jätevesijärjestelmän

Haja-asutusalueiden jätevesilaki astui voimaan!

kunnostamista edellyttäviä remontteja ovat muun muassa vesikäymälän rakentaminen, talousjätevesijärjestelmän uusiminen tai rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva korjaus- ja muutostyö. Jätevesiremontin ajankohta määräytyisi näissä tilanteissa kiinteistökohtaisesti.

8. Ranta- ja pohjavesialueilla on runsaat kolme vuotta aikaa laittaa järjestelmät kuntoon.

9. Perustason puhdistusvaatimuksen täyttämisen määräaika, joka siis nyt koskee vain enintään 100 m vesistöä tai merestä sijaitsevilla sekä pohjavesialueella olevia kiinteistöjä, jatkuu 31.10.2019 asti.

10. Kunnan viranomaisen voi myöntää edelleen kiinteistökohtaisen poikkeuksen määräajasta, jos jätevesien määrä on huomattavan vähäinen tai kustannukset muodostuvat kohtuuttomiksi.

11. Kunta voi ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja antaa myös ankarampia määräyksiä. Noin 200 kunnalla on tällaisia paikallisiin ympäristöoloihin perustuvia ympäristönsuojelumääräyksiä.

12. Silloin, kun lain vaatima puhdistusvaatimus täyttyy, on kiinteistön omistajan otettava huomioon myös mahdolliset kunnan asettamat ankarimmat puhdistusvaatimukset ja saattaa järjestelmä vastaamaan kunnan määräyksiä.

Lisää tietoa saa osoitteesta: <https://vesiensuojelu.fi/jatevesi/etusivu/lain-saadanto-pahkinankuoressa/>

Jari Kauppi

Rimmilän kyläyhdistyksen tapahtumia kesällä 2019

Perjantaina 10.5.

Tienvarsien siivoustalkoot, lähtö Rimminkaaresta klo 18

Juhannusaattona 21.6.

Lipunnosto Rimminkaaressa klo 18

Juhannuspäivänä 22.6.

Lentopallo-ottelu huvilaiset vastaan vakituiset klo 14

Lauantaina 13.7.

Lasten kesäkiat klo 12

Kaikki tapahtumat Rimmilän kyläyhdistyksen majalla ja kentällä Renkajärventie 1336. Rimmilän kylä sijaitsee Hämeenlinnan länsilaidalla entisen Kalvolan alueella.

Kuva: Pentti Mansukoski

Muista Renkajärven moottorivenerajoitus!

- *Polttomoottorikäyttöisten perämoottoreiden käyttö on kielletty vesilintujen pesimäaikana 1.4.-30.6., joka vuosi.*
- *Muuna aikana saa käyttää moottoreita, joiden teho on enintään 5 hv.*
- *Sähköperämoottoreiden käyttö on aina sallittua. Maksiminopeus on 8 km/h.*
- *Vesiskoottareiden käyttö on kokonaan kielletty.*

Tervetuloa juhlimaan esteetöntä Renkajokea!

Renkajärvestä Haapajärveen virtaava Renkajoki on vuosisatojen aikana tuottanut energiaa myllyille, sahoille ja muulle pien-teollisuudelle. Energiatuotannon edellyttämät padot muodostivat samalla nousu-esteen vaelluskaloille.

Myllyt ja piensahat ovat kadonneet jo vuosikymmeniä sitten. Tarpeettomiksi käyneitä luukkupatoja on muutettu pohjapadoiksi niin, että uusi rakenne mahdollistaa kalojen nousun ylävirtaan.

Lähes 20 vuotta jatkunut kunnostusprojekti on nyt, tänä keväänä, saatettu päätökseen. Se maksoi 270 000 euroa, rahoittajina toistakymmentä eri tahoa. Vaellusreitti on vihdoinkin vapaa!

Suojeluyhdistys on edistänyt muutostöiden etenemistä monin tavoin ja monen vuoden aikana. Olemme puhuneet sen puolesta ja keränneet rahaa muutostöiden mahdollistamiseksi.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut mallikasta. ELY-keskus on kantanut ison vastuun niin suunnittelusta, toteutuksesta kuin rahoituksestakin ja Vanajavesikes-

kuksesta tuli projektin aikana sen keskeinen koordinoija ja myös tärkeä rahoittaja. Maanomistajat olivat hankkeissa hienosti mukana. Vesiosakaskunnat ja monet muut tahot, mukaanlukien WWF, osallistuivat rahoitukseen. Renkajoen vapauttaminen patoesteistä onkin loistava esimerkki monen toimijan menestyksellisestä yhteistyöstä.

Suojeluyhdistys ja Vanajavesikeskus järjestävät Renkajoen vapauttamisen juhlan Vuohiniemen rukoushuoneella lauantaina 15.6. kello 13.00 alkaen:

- Lohisoppaa ja kakkukahvit
- Patojen historia
- Seitsemän padon kunnostus – miten se kaikki onnistui!
- Renkajoki ilmasta
- Tuokiokuvia YLEn melontareissulta
- Tutustuminen Kuittilan padon kunnostukseen klo 16 alkaen

Tervetuloa!

Pentti Mansukoski

Kouvalan maamiesseurantalon tapahtumia

Etelä-Hattulan maa- ja kotitalousseura mukana Avoimet Kylät -päivässä 8.6:

- Lettukahvila ja museoaitta Simolantie 222, avoinna klo 10-14
- Pihakirppis, pihapelejä ja laavulla nuotiomakkaraa Kosken koulun kentällä Takajärventie 21, klo 11-14

Kosken koulun kentällä pihapelejä ja ohjattua jumppaa juhannuksen jälkeen torstai-iltaisina klo 19 alkaen (säävaraus). Lisätietoa kylien ilmoitustauluilla ja Facebookissa "Kouvalan maamiesseurantalo".

Maamiesseurantalo, Hyrväläntie 771

Renkajärvi-kalenteri tulee taas! Myynnissä kesäjuhlilla lauantaina 27.7.

Renkajärven oma seinäkalenteri!
Kympillä 13 kuukautta – elokuun alusta
vuoden 2020 elokuun loppuun!

Kalenterin voit tilata myös ennakoon
sähköpostitse osoitteesta mansu@me.com.
Varmista, että saat omasi! Oiva tuliainen!

Kesäjuhlilla nähdään!
Lauantaina 27.7. kello 17
Rimmin urheilukentällä

Jos et ole vielä Renkajärven
suojeluyhdistyksen jäsen, liity nyt!

Facebook-ryhmämme on
"renkajärveläiset".
Nettisivut osoitteessa
www.renkajarvi.fi

Henkilöjäsen 10 e, yritys ja yhteisö 50 e. Samassa kiinteistössä asuva mökki- tai
perhekunta 30 e. Perhekunnan maksulla voi ilmoittaa jäseneksi jopa 10 henkilöä. Katso
liittymis- ja maksuohjeet nettisivuilta! www.renkajarvi.fi

**Renkajärven
suojeluyhdistys ry**
Renkajärvi - kirkkaasti puhtaampi, näkyvästi kirkkaampi